

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 20. siječnja 2010.

"Vi ste tomu svjedoci"

Draga braćo i sestre!

Nalazimo se usred Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, ekumenskoj inicijativi koja svoj sadašnji oblik duguje tradiciji dugoj više od stotinu godina i koja svake godine skreće pozornost na temu vidljivog jedinstva među kršćanima, koja uključuje svijest i potiče zauzetost onih koji vjeruju u Krista. Čini to prije svega pozivom na molitvu, na nasljedovanje samoga Isusa, koji moli Oca za svoje učenike: "da svi budu jedno" (Iv 17,21). Ustrajni poziv na molitvu za puno zajedništvo među Gospodinovim sljedbenicima zorno pokazuje najizvorniji i najdublji pravac cjelokupnog ekumenskog traenja, jer je jedinstvo, prije svega, Boji dar. Naime, kao što tvrdi Drugi vatikanski koncil: "sveti cilj, pomirenje svih kršćana u jedinstvu jedne i jedine Kristove Crkve, nadilazi ljudske snage i sposobnosti" (Unitatis redintegratio, 24). Stoga, osim napora koje poduzimamo na produbljanju bratskih odnosa i promicanju dijaloga kako bi se rasvijetlile i uklonile razlike koje još uvijek dijele Crkve i crkvene zajednice, nuno je s pouzdanjem i slono zazivati Gospodina.

Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana, u dogovoru s Komisijom Vjera i ustroj Ekumenskog vijeća Crkava zatraila je od jedne ekumenske skupine iz Škotske da predloi ovogodišnju temu. Prije stotinu godina Svjetska konferencija za razmatranje problema vezanih uz nekršćanski svijet odrana je upravo u Edinburghu, u Škotskoj od 13. do 24. lipnja 1910. godine. Jedan od problema o kojima se tada raspravljalo bila je i stvarna poteškoća međusobno podijeljenih kršćana da nekršćanskom svijetu uvjerljivo navještaju evanđelje. Ako se svijetu koji ne

poznaje Gospodina, koji se udaljio od Njega ili koji se pokazuje ravnodušnim prema evanđelju, oni predstavljaju neujedinjeni, štoviše često suprotstavljeni, hoće li navještaj Krista, jedinoga spasitelja svijeta i našega mira, biti uvjerljiv? Odnos između jedinstva i poslanja od tada je počeo predstavljati bitni vidik cjelokupnog ekumenskog djelovanja i njegovo polazište. Zbog toga specifičnog doprinosa ta konferencija u Edinburghu ostaje jedno od uporišta suvremenog ekumenizma. Katolička Crkva, na Drugome vatikanskom koncilu, preuzela je i snano potvrdila tu perspektivu, ustvrdivši kako razdijeljenost među Isusovim učenicima "otvoreno proturječi Kristovoj volji, na sablazan je svijetu i nanosi štetu najsvetijoj stvari: naviještanju evanđelja svemu stvorenju" (Unitatis redintegratio, 1).

U taj se teološki i duhovni kontekst smješta tema koja je, u ovoj Osmeni, predložena za razmatranje i molitvu: potrebu za zajedničkim svjedočenjem Krista. Kratki tekst koji je uzet za temu: "Vi ste tomu svjedoci" treba čitati u kontekstu čitavog 24. poglavlja Lukina Evanđelja. Prisjetimo se ukratko sadržaja toga poglavlja. Najprije ene odlaze na grob, vide znakove Isusova uskrsnuća i naviještaju ono što su vidjele apostolima i drugim učenicima (r. 8); zatim se sam Uskrsli ukazuje učenicima na putu za Emaus, Šimunu Petru i, kasnije, "jedanaestorici i onima koji bijahu s njima" (r. 33). On im otvara pamet da razumiju što Pisma govore o njegovoj otkupiteljskoj smrti i njegovu uskrsnuću, rekavši kako će se "u njegovo ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima" (r. 47). Učenicima koji su se našli zajedno "okupljeni" i koji su bili svjedoci njegova poslanja, Uskrsli Gospodin obećava dar Duha Svetoga (usp. r. 49), kako bi ga zajedno svjedočili svim narodima. Iz toga imperativa – "tomu svemu" vi ste svjedoci (usp. Lk 24,48) – što je tema ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, izvire za nas dva pitanja. Prvo glasi: što je "to sve"? A drugo: kako moemo mi biti svjedoci "tomu svemu"?

Ako promotrimo kontekst toga poglavlja, "to sve" znači prije svega kri i uskrsnuće: učenici su vidjeli Gospodinovo raspeće, vide Uskrsloga i tako počinju shvaćati sva Pisma koja govore o otajstvu muke i daru uskrsnuća. "Sve to" je dakle otajstvo Krista, utjelovljenog Sina Bojega, koji je umro i uskrsnuo za nas, koji ivi zauvijek i tako je jamstvo našega vječnog ivota.

Ali poznavajući Krista – i to je sr svega – poznajemo Boje lice. Krist je prije svega objava Boga. U svim vremenima ljudi su svjesni postojanja Boga, Boga jedinoga, ali koji je dalek i ne pokazuje se. U samome Kristu, pak, Bog se pokazuje, daleki Bog postaje blizak. "Sve to" je, stoga, prije svega s Kristovim otajstvom, Bog koji je postao blizak čovjek. To uključuje jednu drugu dimenziju: Krist nije nikada sam; On je došao među nas, umro je sam, ali je uskrsnuo da sve privuče sebi. Krist, kao što kae Pismo, stvara si jedno tijelo, ponovno ujedinjuje sav ljudski rod u svojoj stvarnosti beskonačnog ivota. I, tako, u Kristu se ponovno ujedinjuje čovječanstvo, spoznajemo budućnost čovječanstva: vječni ivot. "Sve to" je, dakle, u konačnici veoma jednostavno: poznajemo Boga poznavajući Krista, njegovo tijelo, otajstvo Crkve i obećanje vječnoga ivota.

Dolazimo sada do drugoga pitanja. Kako moemo mi biti svjedoci "svemu tome"? Moemo biti svjedoci samo poznavajući Krista i, poznavajući Krista, također poznavajući Boga. Ali poznavati

Krista uključuje zacijelo jednu intelektualnu dimenziju – naučiti ono što doznajemo od Krista – ali je to uvijek mnogo više no jedan umni proces: to je egzistencijalni proces, proces otvaranja mene sama, moje preobrazbe Kristovom prisutnošću i snagom, i tako je ujedno proces otvaranja svim drugima koji moraju biti Kristovo tijelo. Na taj način, očito je da poznavati Krista, kao intelektualni i prije svega egzistencijalni proces, je proces koji nas čini svjedocima. Drugim riječima, moemo biti svjedoci samo ako Krista poznajemo izravno a ne preko drugih, ako ga upoznamo u vlastitom ivotu, ako se osobno susretnemo s njim. Susrećući ga stvarno u svome vjerskom ivotu postajemo svjedoci i moemo tako pridonijeti novosti svijeta, vječnom ivotu. Katekizam Katoličke Crkve, u dijelu u kojem govori o simbolima vjere koji zauzimaju sasvim osobito mjesto u ivotu Crkve, referira se ne samo na "Apostolsko vjerovanje", nego i na "Nicejsko-carigradsko vjerovanje" čiji "veliki ugled dolazi iz dvaju prvih općih sabora (tj. Nicejskoga 325. i Carigradskog 381. godine)" (KKC, 195). Katekizam pojašnjavaju da je taj simbol "i danas zajednički svim velikim Crkvama Istoka i Zapada" (isto). U tome se simbolu nalaze istine vjere koje kršćani mogu ispovijedati i svjedočiti zajedno, kako bi svijet uzvjerovao, očitujući, sa eljom i zauzimanjem da se prevladaju postojeće podjele, volju za zajedničkim hodom prema punom zajedništvu.

Proslava Molitvene osmine za jedinstvo kršćana navodi nas da promotrimo i druge vane aspekte za ekumenizam. To je prije svega veliki napredak postignut u odnosima među Crkvama i crkvenim zajednicama nakon Konferencije u Edinburghu odrane prije stotinu godina. Suvremeni ekumenski pokret se razvio u toliko značajnoj mjeri da je, u posljednjem stoljeću, postao vana sastavnica u ivotu Crkve, dozivajući u svijest problem jedinstva među kršćanima i podupirući također sve veće zajedništvo među njima. On ne samo da učvršćuje bratske odnose među Crkvama i crkvenim zajednicama u odgovoru na zapovijed ljubavi, već daje također poticaj teološkom istraivanju. Osim toga, obuhvaća konkretni ivot Crkava i crkvenih zajednica s tematikama koje dotiču pastoral i sakramentski ivot, kao što su, primjerice, uzajamno priznavanje krštenja, pitanja vezana uz mješovite enidbe, pojedinačni slučajevi *comunicatio in sacris* u točno određenim izvanrednim situacijama. Na krilima toga ekumenskog duha, kontakti su se sve više širili također na pentekostne, evangeličke i karizmatične pokrete, radi boljeg međusobnog upoznavanja, sa ciljem da se u dobu sve veće sekularizacije, kao što je ovo naše, dođe do ponekog zajedničkog svjedočenja.

Katolička Crkva, od Drugoga vatikanskog koncila naovamo, uspostavila je bratske odnose sa svim Istočnim Crkvama i crkvenim zajednicama na Zapadu, organizirajući, napose, s najvećim dijelom njih, bilateralne teološke dijaloge, koji su doveli do toga da su pronađene dodirne točke ili čak suglasja u raznim točkama, produbljujući tako sveze zajedništva. U godini koja je upravo minula razni su dijalozi zabilježili pozitivne korake. S pravoslavnim Crkvama Međunarodna mješovita komisija za teološki dijalog započela je, na XI. plenarnoj sjednici odranoj u ciparskom Paphosu od 13. do 16. listopada 2009., s proučavanjem ključne teme u dijalogu između katolika i pravoslavnih: Ulogu Rimskog biskupa u jedinstvu Crkve u prvom tisućljeću, odnosno u dobu u kojem su istočni i zapadni kršćani ivjeli u punom zajedništvu. To će se proučavanje kasnije proširiti na drugo tisućljeće. Više put sam zatražio od katolika da mole za taj osjetljivi i bitni dijalog za čitav ekumenski

pokret. I s drevnim istočnim pravoslavnim Crkvama (koptskom, etiopskom, sirsom, armenskom) slična Mješovita komisija se susrela od 26. do 30. siječnja prošle godine. Te vane inicijative potvrđuju kako je u tijeku duboki dijalog pun nade sa svim Istočnim Crkvama koje nisu u punom zajedništvu s Rimom, u njihovoj vlastitoj specifičnosti.

Tijekom prošle godine su sa crkvenim zajednicama na Zapadu ocjenjivani rezultati postignuti u raznim dijalozima u ovih četrdeset godina, zadržavajući se, navlastito, na rezultatima postignutim u dijalogu s anglikanskom zajednicom, sa Svjetskim luteranskim savezom, sa Svjetskim savezom reformiranih Crkava te sa Svjetskim vijećem metodističkih Crkava. U svezi s tim, Papinsko vijeće za jedinstvo kršćana radi na studiji kojoj je cilj izdvojiti dodirne točke do kojih se došlo u spomenutim bilateralnim dijalozima i, istodobno, istaknuti otvorene probleme o kojima će trebati raspravljati u budućem dijalogu.

Među nedavnim događajima, htio bih spomenuti komemoraciju desete obljetnice Zajedničke izjave o nauku o opravdanju, koju su zajedno slavili katolici i luterani 31. listopada 2009., kako bi se potaknuo nastavak dijaloga, te posjet Rimu canterburyjskog nadbiskupa dr. Rowana Williamsa, koji je, među inim, imao razgovore o posebnoj situaciji u kojoj se nalazi anglikanska zajednica. Zajedničko zauzimanje oko nastavka odnosa i dijaloga predstavljaju pozitivni znak, koji pokazuje koliko je snana elja za jedinstvom. Tako vidimo da je jedan vidik naše odgovornosti učiniti sve što je u našoj moći kako bi stvarno prispjeli jedinstvu, ali postoji i jedna druga dimenzija, dimenzija Bojeg djelovanja, jer samo Bog moe dati jedinstvo Crkvi. "Samostvoreno" jedinstvo bilo bi ljudska tvorevina, ali mi elimo Boju Crkvu, koju će stvoriti Bog, koji će, kada bude to htio i kada mi za to budemo spremni, stvoriti jedinstvo. Moramo imati pred očima također sve one stvarne napretke koji su postignuti u suradnji i bratstvu u svim ovim godinama, u ovih posljednjih pedeset godina. Istodobno, moramo znati kako ekumenski rad nije linearni proces. Naime, stari problemi, nastali u kontekstu jedne druge epohe, gube svoju teinu, dok se u današnjim okolnostima javljaju novi problemi i nove teškoće. Stoga moramo uvijek biti raspoloivi za proces čišćenja, u kojem nas Gospodin osposobljava da budemo ujedinjeni.

Draga braćo i sestre, traim od svih da mole za sloenu ekumensku stvarnost, za prevladavanje razlika, za promicanje dijaloga i bratskih odnosa, kao i za to da kršćani u našem dobu uzmognu dati novo zajedničko svjedočanstvo vjere. Čuo Gospodin zazive koje mu mi i svi kršćani u ovome tjednu osobito snano uzdiemo!